

3. Voor de operaties betrekking hebbende op de maand Augustus 1949 zullen de maandelijkse tekorten, bedoeld in artikel 7 van het Verdrag, zijn de tekorten van elke verdragsluitende partij ten opzichte van elke andere verdragsluitende partij voor het tijdvak van 1 Juli 1949 tot en met 31 Augustus 1949.

4. De door de crediteur ten gunste van een debiteur ingestelde bilaterale trekkingsrechten, kunnen worden gebruikt voor de terugkoop, krachtens artikel 27 van het Verdrag, van het geheel of een gedeelte van de bedragen in goud of deviezen door de debiteur aan de crediteur betaald in de omstandigheden voorzien in dat artikel, als gevolg van het feit, dat op het tijdstip van de betaling het Verdrag nog niet was getekend.

5. De voorlopige toewijzingen door de Administratie van de Economische Samenwerking der Verenigde Staten toegekend ter uitvoering van bovengenoemd Besluit van 13 Augustus 1949, zullen worden beschouwd als bedragen aan voorwaardelijke hulp in de zin van artikel 18 van het Verdrag.

6. Dit Protocol zal met ingang van heden van kracht zijn en van kracht blijven totdat het Verdrag van kracht wordt en behoudens de bepalingen van artikel 43 van het Verdrag ten hoogste tot het tijdstip in dat artikel voorzien.

7a. Elke partij bij dit Protocol kan zich hiervan terugtrekken door ten minste drie maanden van te voren de Secretaris-Generaal van de Organisatie voor Economische Samenwerking (hierna te noemen de Secretaris-Generaal), schriftelijk aankondiging van terugtrekking te doen.

b. Drie maanden na de datum van deze aankondiging of op zodanig later tijdstip als in deze aankondiging zal zijn vastgesteld, zal de partij, waarvan de aankondiging is uitgegaan, ophouden partij te zijn bij dit Protocol.

c. De Secretaris-Generaal zal onmiddellijk alle partijen bij dit Protocol, benevens de Agent van elke krachtens deze paragraaf gedane aankondiging, in kennis stellen.

8. Indien krachtens paragraaf 7 schriftelijk aankondiging van terugtrekking is gedaan, zullen de partijen bij dit Protocol onder de auspiciën van de Organisatie, op verzoek van een van de partijen, een of meer commissies belasten met het voorbereiden van aanbevelingen betreffende de maatregelen die noodzakelijk mochten zijn ter vermijding van:

1. verstoringen in het handels- of betalingsverkeer;
2. betalingen in goud of deviezen;
3. de onmogelijkheid de terugkoop van goud of deviezen, welke anders mogelijk zou zijn geweest krachtens de bepalingen van het Verdrag te bewerkstelligen, of
4. andere overeenkomstige gevolgen, welke zich zouden kunnen voordoen binnen een redelijke termijn te rekenen vanaf het tijdstip waarop de aankondiging van terugtrekking ingaat ten gevolge van wijzigingen in de saldi veroorzaakt door overeenkomstig het Verdrag verrichte compensaties. De commissies zullen eveneens de positie onderzoeken van de trekkingsrechten die ongebruikt mochten blijven op het tijdstip waarop de aankondiging van terugtrekking ingaat.

Ten blijke waarvan de ondergetekende Gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd, hun handtekening onder dit Protocol hebben geplaatst.

Gedaan te Parijs de zevende September negentienhonderd negen en veertig in de Franse en in de Engelse taal, beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar dat neergelegd zal worden bij de Secretaris-Generaal van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking, die een gewaarmerkt eensluitend afschrift hiervan zal toezenden aan alle ondertekenaars van dit Protocol.

Voor Oostenrijk:

HERBERT PRACK

Voor België:

HADELIN DE MEEUS D'ARGENTEUIL

Voor Denemarken:

ERLING KRISTIANSSEN

Voor Frankrijk:

ALEXANDRE PARODI

Voor Griekenland:

ALEXANDRE VERDELIS

Voor Ierland:

TIMOTHY J. O'DRISCOLL

Voor IJsland:

KRISTJAN ALBERTSON

Voor Italië:

RAIMONDO GIUSTINIANI

Voor Luxemburg:

NICOLAS HOMMEL

Voor Noorwegen:

ARNE SKAUG

Voor Nederland:

S. J. VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN

Voor Portugal:

RUY TEIXEIRA GUERRA

Voor het Verenigd Koninkrijk:

JOHN E. COULSON

Voor Zweden:

ERIK DE SIDOW

Voor Zwitserland:

GÉRARD BAUER

Voor Turkije:

BURHAN ZIHNI SANUS

Voor de Franse bezettingszône in Duitsland:

EDMOND DOBLER

Voor de bezettingszônes in Duitsland van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika:

ROBIN C. L. BRAYNE

Voor de Anglo-Amerikaanse zône van het Vrije Gebied van Triëst:

HENRY S. BARLERIN.

1617 3 MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Inleiding

Op 2 September 1949 is door de Raad van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking te Parijs, waarin de vertegenwoordigers van de negentien aan het Europese Herstelprogramma deelnemende landen, waaronder Nederland, zitting hebben, een Verdrag inzake intra-Europese betalingen en compensaties voor 1949—1950 goedgekeurd, dat op 7 September 1949 namens de deelnemende landen te Parijs is ondertekend en door middel van een afzonderlijk protocol onmiddellijk voorlopig van toepassing is verklaard.

Het onderhavige ontwerp van wet strekt ter verkrijging van de bij de Grondwet voorgeschreven goedkeuring der Staten-Generaal, opdat tot bekrachtiging van het Verdrag kan worden overgegaan. Weliswaar bezit de Kroon op grond van artikel 2 van de Wet Internationaal Betalingsverkeer (*Staatsblad* no. 583) de bevoegdheid om verdragen in zake het internationale betalingsverkeer, welke door de Kroon met vreemde mogendheden zijn gesloten, te bekrachtigen. De ondergetekenden hebben gezien de betekenis der onderhavige regeling gemeend, dat van deze bevoegdheid geen gebruik moet worden gemaakt. De tekst van het Verdrag alsmede van het protocol van voorlopige toepassing is in de Franse en in de Engelse taal als bijlage aan het ontwerp van wet toegevoegd.

De tekst in elk van beide talen is authentiek. De bijlagen A tot en met D, benevens de daartoe behorende tabellen, vormen een integraal onderdeel van het Verdrag.

Een Nederlandse vertaling van het Verdrag met de bijlagen en van het protocol is als bijlage II bij het ontwerp van wet gevoegd.

Het Verdrag is een voortzetting in gewijzigde vorm van het op 16 October 1948 te Parijs ondertekende verdrag inzake intra-Europese betalingen en compensaties (*Staatsblad J 269*), dat op 30 Juni 1949 is komen te vervallen.

Het oude thans vervallen verdrag had betrekking op een systeem van financiële operaties, welke bestonden uit monetaire compensaties en de verlening en uitoefening van trekkingsrechten tussen de Europese landen, welke deelnemen aan de Organisatie voor Economische Samenwerking. Bijzonderheden omtrent de werking van dit systeem zijn gegeven in de Memorie van Toelichting bij het Wetsontwerp ter goedkeuring van bedoeld verdrag (Zitting 1948—1949, stuk 1171 van de bijlagen bij de *Handelingen* van de Tweede Kamer der Staten-Generaal).

Een kritische beschouwing van de resultaten van het vorige verdrag leidt tot de conclusie, dat dit verdrag een inkrimping van het in 1948 in een critieke toestand verkerende intra-Europese handels- en betalingsverkeer heeft voorkomen en in belangrijke mate heeft bijgedragen tot een uitbreiding van dit verkeer in 1949.

Het totaal van de in de periode October 1948 t/m Juni 1949 uitgevoerde compensaties bedraagt bijna 104 miljoen dollar; in dezelfde periode werd in totaal 677 miljoen dollar in de vorm van trekkingsrechten beschikbaar gesteld.

Uit deze cijfers blijkt, dat de compensaties niet in dezelfde mate als de trekkingsrechten tot de ontwikkeling van het handels- en betalingsverkeer hebben bijgedragen. De oorzaak hiervan ligt echter niet zozeer in het in het verdrag neergelegde betalingsstelsel als zodanig, dan wel in de eenzijdige ontwikkeling van het intra-Europese verkeer. Compensaties zijn slechts mogelijk tussen landen, welke opeenvolgend elkaars debiteur zijn. De verhoudingen in Europa brengen door de bilaterale structuur van het handelsverkeer echter mee, dat de positie van enkele landen ten opzichte van de overige bij voortdurende die is van algehele crediteur of debiteur, hetgeen het ontstaan van gesloten compensatie circuits verhindert. Deze onevenwichtigheid in het Europese verkeer werd bovendien in de hand gewerkt, doordat het thans vervallen verdrag voor de debiteur geen enkele prikkel inhield zijn positie te verbeteren.

Anderzijds hebben ook de trekkingsrechten niet ten volle aan hun doel beantwoord. Gebaseerd op de in bilateraal overleg geschatte tekorten in het handels- en betalingsverkeer voor 1948—1949, bleken de trekkingrechten niet steeds overeen te komen met de werkelijke behoeften. In enkele verhoudingen bestond een tekort aan trekkingsrechten, in andere een overschot aan trekkingsrechten, met als gevolg respectievelijk een beperking van het handelsverkeer of een ongebruikt blijven van beschikbare middelen, zonder dat de laatste konden worden aangewend ter financiering van een elders ontstaan tekort.

Ter doorbreking van het bilateralisme en teneinde zodoende tegemoet te komen aan eerstgenoemde bezwaren heeft de Raad van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking besloten tot de vrijmaking van het handelsverkeer door het opstellen door ieder land van zogenaamd vrije invoerlijsten. Afgewacht zal moeten worden in hoeverre deze maatregel, welke buiten het terrein van het thans aan de goedkeuring der Staten-Generaal voorgelegde Verdrag ligt en waarop derhalve hier niet verder wordt ingegaan, inderdaad verschuivingen in de gevestigde crediteur- en debiteurposities in Europa en daarmee in de compensatie circuits tengevolge zal hebben.

Ter tegemoetkoming aan de andere bezwaren is besloten tot de multilateralisatie van 25 % van de voor 1949—1950 vastgestelde trekkingsrechten. D.w.z. 25 % van de door de debiteurlanden te ontvangen trekkingsrechten is niet gebonden aan een bepaalde bilaterale verhouding. Een debiteurland kan deze 25 % van de hem toegekende trekkingsrechten gebruiken ter dekking van een tekort met elk ander deelnemend land (uitgezonderd Zwitserland), mits in de verhouding waarin het recht wordt uitgeoefend geen trekkingsrecht bestaat of het bestaande trekkingsrecht volledig is uitgeoefend. Dit betekent, dat ten aanzien van de multilaterale trekkingsrechten het beginsel van vrije concurrentie in ere is hersteld. De overige 75 % van de trekkingsrechten blijft bilateraal, d.w.z. gebonden aan de crediteur-debiteur verhouding, waarvoor zij zijn toegekend.

Daarnaast zijn nog enige nieuwe elementen in het thans ter goedkeuring voorgelegde Verdrag aangebracht, waarop hieronder bij de behandeling van de inhoud van het Verdrag nader zal worden ingegaan. De belangrijkste zijn de bijzondere regeling, welke is getroffen voor de door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie te verlenen trekkingsrechten, welke regeling met zich medebrengt het verstrekken van een geldlening door België aan enkele zijner debiteuren (artikel 20), de handelspolitieke clausules (artikel 33 en artikel 40),

de herzieningsprocedure voor de bilaterale trekkingsrechten (artikel 34) en de bestemming van de na afloop van het Verdrag ongebruikt gebleven trekkingsrechten (artikel 37 en 38).

B. Inhoud van het Verdrag

I. Algemene bepalingen

Artikelen 1, 2, 3 en 7

Partijen zullen ter dekking van de tekorten in hun onderlinge betalingsverkeer elke maand financiële operaties verrichten, welke worden onderscheiden in compensaties en gebruik van trekkingsrechten. De Bank voor Internationale Betalingen te Bazel is — evenals onder het oude Verdrag — als Agent belast met de uitvoering van de operaties; hij volgt hierbij de door de Organisatie vastgestelde richtlijnen en brengt maandelijks verslag uit aan de Organisatie.

Artikel 4

Teneinde goud- of deviezenbetalingen in het intra-Europese betalingsverkeer zoveel mogelijk te beperken, worden afdekkingen in goud of deviezen, welke in de loop van enige maand krachtens een betalingsovereenkomst verschuldigd mochten worden, tot na de op die maand betrekking hebbende operaties uitgesteld. Blijft na de operatie nog een afdekking verschuldigd dan moet deze alsdan onmiddellijk worden verricht.

Artikelen 5 en 6

Voor de operaties worden gebruikt de saldi van de door de centrale banken van partijen ten name van elkaar aangehouden rekeningen. Partijen hebben zich verplicht te bevorderen, dat saldi niet aan de operaties worden onttrokken. Bepaalde in Bijlage A van het Verdrag omschreven saldi kunnen evenwel van de operaties worden uitgesloten o.a. working balances, in goud of dollars omwisselbare valuta, de opbrengst van specifieke kapitaaltransacties.

Artikelen 8 en 9

De centrale banken verstrekken maandelijks aan de Agent de door hem voor de uitvoering van zijn taak benodigde gegevens, onder meer de saldi van de wederzijdse rekeningen en de overeengekomen enkelvoudige wisselkoersen. Deze wisselkoersen zullen in het algemeen overeenstemmen met die, welke zijn opgegeven aan het Internationale Monetair Fonds.

Voor de landen, welke niet bij het Fonds zijn aangesloten of welke geen stelsel van uniforme pariteitskoersen hebben, bestaat een afzonderlijke regeling, welke is neergelegd in bijlage B van het Verdrag, welke tevens bepaalt op welke wijze de Agent op basis van de hem opgegeven wisselkoersen de maandelijks tekorten zal berekenen.

Vertrouwelijke gegevens zullen als zodanig worden behandeld.

II. Compensaties

Artikelen 10, 11 en 12

De compensaties vallen uiteen in twee categorieën. Een automatische compensatie eerste categorie, welke leidt tot vermindering van debetsaldi tegenover een gelijkwaardige vermindering van creditsaldi. M.a.w. een schuld aan een land wordt betaald met een vordering op een ander land. Een niet automatische compensatie tweede categorie, welke leidt tot vermeerdering van een saldo of het ontstaan van een nieuw saldo, d.w.z. dat in drie- of meervoudige verhoudingen een schuld van A aan B en van B aan C tot het bedrag van de laagste kan worden gecompenseerd tegenover een ontstaan of gelijke verhoging van een schuld van A aan C. De compensaties van de tweede categorie behoeven de voorafgaande toestemming van de belanghebbende partijen. Niettemin kan de Organisatie besluiten, dat bepaalde compensaties van de tweede categorie automatisch zullen plaats vinden. Bovendien kan elke partij aan de Agent mededelen, dat in het vervolg bepaalde compensaties van de tweede categorie zonder haar voorafgaande toestemming kunnen plaats vinden. De Agent zal in het bijzonder die compensaties van de tweede categorie aan partijen ter goedkeuring voorleggen, welke ten doel hebben afdekkingen in goud of deviezen, evenals verstoringen in het handels- en betalingsverkeer te vermijden.

Artikel 13

De compensaties vinden volgens artt. 5 en 6 plaats op de maandelijks door de centrale banken opgegeven, niet uitgesloten saldi. Mocht blijken, dat de mogelijkheden tot compensaties worden vergroot door niet alleen saldi doch ook maandelijks tekorten in de compensaties te betrekken, dan kan de Organisatie daartoe besluiten.

Artikel 14

Indien het saldo van een rekening aangehouden door of ten name van de centrale bank van Zwitserland in de compensatie is betrokken, is ook voor een compensatie van de eerste categorie de voorafgaande toestemming van belanghebbende partijen vereist. Zwitser-

land kan echter — behoudens goedkeuring van de Raad — te allen tijde besluiten, dat de compensaties van de eerste categorie ook automatisch op Zwitserland van toepassing zullen zijn.

III. Trekkingsrechten

Artikelen 15 en 16

De trekkingsrechten worden onderscheiden in bilaterale en multilaterale trekkingsrechten. De bilaterale dienen ter dekking van de maandelijkse tekorten van een in tabel II van Bijlage C van het Verdrag als debiteur voorkomende partij in een bepaalde bilaterale verhouding en worden door de crediteur ten gunste van de debiteur ingesteld. De multilaterale trekkingsrechten dienen eveneens ter dekking van de maandelijkse tekorten van een in genoemde tabel als debiteur voorkomende partij, doch zijn niet gebonden aan een bepaalde bilaterale verhouding; de debiteur kan er tegenover elke crediteur over beschikken.

De bedragen van de bilaterale en multilaterale trekkingsrechten en de verhoudingen, waarvoor de bilaterale trekkingsrechten zijn ingesteld, zijn aangegeven in tabel II van Bijlage C van het Verdrag.

Daaruit blijkt, dat aan Nederland voor het jaar 1949-50 bilaterale trekkingsrechten zijn toegekend door België en de Trizône voor de tegenwaarde van in totaal 52.125.000 dollars en door Nederland bilaterale trekkingsrechten zijn toegekend aan Griekenland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal en Turkije voor de tegenwaarde van in totaal 15.975.000 dollars. In diezelfde periode kan Nederland beschikken over de tegenwaarde van 66.375.000 dollars in de vorm van multilaterale trekkingsrechten.

Artikelen 17 en 18

De trekkingsrechten worden beschikbaar gesteld in de valuta van de partij, welke de trekkingsrechten verleent of in een andere valuta, indien deze gewoonlijk in het betalingsverkeer tussen de beide partijen wordt gebruikt. Het staat aan partijen vrij hiervan bij overeenkomst af te wijken. Tegenover het beschikbaar stellen van deze valutabedragen staat voor de partij, welke de trekkingsrechten verleent, een door de Economic Cooperation Administration van de Verenigde Staten aan die partij te verstrekken gelijkwaardige dollarwaarde in goederen en diensten, de zogenaamde voorwaardelijke hulp. Immers deze Amerikaanse dollarhulp wordt verstrekt op voorwaarde, dat de ontvangende partij een gelijkwaardig bedrag in de vorm van trekkingsrechten beschikbaar stelt aan bepaalde debiteuren.

Artikel 19

De trekkingsrechten worden niet beschikbaar gesteld voordat de overeengekomen bestaande middelen tussen partijen, als aangegeven in tabel I van Bijlage C van het Verdrag zijn uitgeput.

Multilaterale trekkingsrechten kunnen bovendien in een verhouding waarvoor bilaterale trekkingsrechten zijn vastgesteld, niet worden aangewend voordat deze bilaterale trekkingsrechten zijn uitgeput.

Artikel 20

Aan dit artikel ligt ten grondslag de bijzondere regeling welke is getroffen voor de door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie aan haar debiteurlanden in Europa te verstrekken trekkingsrechten. Deze regeling vond haar oorzaak in het feit, dat naar schatting het tekort van de B.L.E.U. ten opzichte van het Westelijk Halfrond voor het jaar 1949—1950 ten bedrage van 200 miljoen dollars, kleiner zal zijn dan het overschot van de B.L.E.U. in Europa in diezelfde periode ten bedrage van 400 miljoen dollars. Met andere woorden de maximaal door de B.L.E.U. te ontvangen voorwaardelijke hulp en de op grond daarvan door de B.L.E.U. te verlenen trekkingsrechten bedroeg slechts de helft van de in feite door de debiteuren van de B.L.E.U. ter dekking van hun maandelijkse tekorten ten opzichte van de B.L.E.U. in 1949—1950 benodigde trekkingsrechten. Aangezien een beperking met de helft van het overschot van de B.L.E.U. in Europa een ernstige storing in het intra-Europese handels- en betalingsverkeer ten gevolge zou kunnen hebben is tenslotte overeengekomen dat de B.L.E.U. ter financiering van dit overschot een additionele voorwaardelijke Amerikaanse hulp zal ontvangen ten bedrage van \$ 112,5 miljoen ter doorgeving in de vorm van trekkingsrechten, mits België tegelijkertijd tot de tegenwaarde van \$ 87,5 miljoen credit zou verlenen. Een en ander werd neergelegd in een besluit d.d. 2 Juli 1949 van de Raad van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking. Teneinde de verlening van deze voorwaardelijke hulp en het credit pari passu te doen plaatsvinden, werd daarbij een bepaalde verhouding voor de verlening vastgesteld. Tevens werd bepaald, dat dit credit zou worden verdeeld tussen Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk in verhouding tot hun tekorten ten opzichte van de B.L.E.U. Aan Nederland werd in dit verband een credit toegekend tot de tegenwaarde in Belgische franken van \$ 38 miljoen, tegen een rente van 2½ % per jaar en met een looptijd van 25 jaar, af te lossen in vijftig halfjaarlijkse termijnen te beginnen met 1 Juli 1956. De creditovereenkomst, welke gelijk

met het Verdrag op 7 September 1949 te Parijs werd ondertekend, is, met een Nederlandse vertaling daarvan, als bijlage aan deze Memorie van Toelichting ter kennisneming toegevoegd. De Nederlandse vertaling is uiteraard niet bindend, evenmin als de vertaling van het intra-Europese betalings- en compensatieverdrag, zodat in rechten daarop geen beroep zal mogen worden gedaan. Teneinde een al te grote, voor de dekking van het tekort met het Westelijk Halfrond niet benodigde Amerikaanse hulpverlening aan de B.L.E.U., te vermijden, bepaalt artikel 20 nog, dat het totale bedrag van die hulp is beperkt tot \$ 352,5 miljoen, terwijl het overigens naar de hierboven vermelde afspraken verwijst.

Artikelen 21 en 22

De Agent gebruikt in de maandelijkse operaties de trekkingsrechten zonder voorafgaande toestemming van partijen en tot een bedrag tenminste gelijk aan het tekort van de maand tussen een debiteur en een hem trekkingsrechten verlenende crediteur. De multilaterale trekkingsrechten van een debiteur worden alleen dan niet automatisch ingezet, maar op verzoek van de debiteur door de Agent gebruikt wanneer het een tekort betreft ten opzichte van een crediteur, welke geen bilaterale trekkingsrechten aan die debiteur verleent of, wanneer het een tekort betreft ten opzichte van een crediteur, welke bilaterale trekkingsrechten verleent, voorzover het totaal van de aldus gebruikte trekkingsrechten een derde van de door die crediteur aan de debiteur verleende bilaterale trekkingsrechten overtreft. Dit verhoudingsgetal geldt, zoals blijkt uit artikel 20, niet voor de verhouding van de B.L.E.U. ten opzichte van Engeland, Frankrijk en Nederland.

Artikel 23

De Agent kan op verzoek van een debiteur meer dan de met het tekort van de maand overeenkomende bilaterale trekkingsrecht gebruiken, indien dit gebruik leidt tot een vermijden van een afdekking in goud of deviezen of indien de middelen van de debiteur anders ontoereikend zouden zijn ter voortzetting van het handelsverkeer met de crediteur, die het trekkingsrecht beschikbaar stelt. Dit laatste is echter beperkt tot een bedrag gelijk aan 15 % van het bilaterale trekkingsrecht.

Artikel 24

In beginsel kan de Agent, indien van een bepaalde valuta niet voldoende beschikbaar is ter dekking van de tekorten van de maand in die valuta, die valuta naar verhouding van die tekorten verdelen over de partijen, die een trekkingsrecht in die valuta bezitten. De Agent doet dit eveneens indien de multilaterale trekkingsrechten van een debiteur onvoldoende zijn ter dekking van de tekorten, welke hij zonder voorafgaande toestemming van die debiteur kan dekken. Zijn de multilaterale trekkingsrechten voldoende ter dekking van de tekorten, welke de Agent zonder voorafgaande toestemming van de debiteur kan dekken, doch niet voldoende ter dekking van de tekorten, waarvoor de toestemming van de debiteur noodzakelijk is, dan dekt de Agent de eerstgenoemde tekorten volledig en verdeelt hij de overblijvende multilaterale trekkingsrechten evenredig over laatstgenoemde tekorten.

Artikelen 25 en 26

Het gebruik van trekkingsrechten mag niet tengevolge hebben, dat een debetsaldo van een partij wordt gehandhaafd boven de in een betalingsovereenkomst voorziene creditmarge. Evenmin mag dit gebruik leiden tot een vermeerdering van de betalingsmiddelen of de vermindering van de schuld van een debiteur ten opzichte van een crediteur, welke die betalingsmiddelen aan de debiteur beschikbaar stelt.

Artikel 27

Mocht een partij, omdat zij tengevolge van het feit, dat het Verdrag eerst op 7 September 1949 is ondertekend en voorlopig van toepassing verklaard, niet over trekkingsrechten kon beschikken, goud- of deviezenbetalingen hebben moeten verrichten op of na de datum van het vervallen van het vorige Verdrag (1 Juli 1949) dan kunnen deze goud- of deviezenbedragen met de na 7 September 1949 beschikbaar gekomen trekkingsrechten worden teruggekocht.

Artikel 28

De tengevolge van een herziening van trekkingsrechten beschikbaar gekomen bilaterale trekkingsrechten kunnen onder bepaalde omstandigheden eveneens voor deze terugkoop worden aangewend.

Artikel 29

Indien een crediteur aan de debiteur, aan welke hij trekkingsrechten verleent, goud of deviezen heeft moeten betalen uit hoofde van een betalingsovereenkomst of omdat hij geen credit-saldo meer bezit, zal hij deze goud- of deviezenbedragen kunnen terugkopen, indien de debiteur later ten opzichte van hem een tekort heeft. De Agent zal in dat geval op verzoek van de crediteur de ten gunste van de debiteur ingestelde trekkingsrechten tot het bedrag van de goud- of deviezenbetalingen door de crediteur niet gebruiken.

Artikel 30

De bepalingen inzake trekkingsrechten zijn niet op Zwitserland van toepassing, aangezien Zwitserland geen Amerikaanse hulp ontvangt en derhalve geen trekkingsrechten verleent.

IV. Diverse bepalingen

Artikelen 31 en 32

Het toezicht op de naleving van het Verdrag alsmede de interpretatie daarvan berust bij de Organisatie, welke tevens tenminste tweemaal gedurende het verdragsjaar een onderzoek zal instellen naar de werking van het Verdrag.

Artikel 33

Het gebruik van de multilaterale trekkingsrechten is van groot belang, zowel voor een debiteur, welke immers deze trekkingsrechten op elke crediteur kan uitoefenen, als voor een crediteur, welke, indien deze trekkingsrechten op hem worden uitgeoefend, tegenover het beschikbaarstellen van zijn valuta aan de debiteur, Amerikaanse dollarhulp ontvangt.

Teneinde te vermijden, dat partijen door het nemen van handelspolitieke maatregelen het vrij gebruik van de multilaterale trekkingsrechten en daarmee de vrije concurrentie tussen partijen zouden belemmeren is in geval van misbruik beroep mogelijk op de Organisatie. Een crediteur kan in beroep gaan, indien hij zich benadeeld acht door een abnormaal gebruik door een debiteur van zijn multilaterale trekkingsrechten.

Aan een debiteur staat dit beroep open, indien hij zich benadeeld acht door maatregelen van een partij, welke aan de import of export van goederen en diensten abnormale voorwaarden stellen, en welke tengevolge hebben een kunstmatige verhoging of handhaving van een tekort van die debiteur ten opzichte van die partij of het ontstaan van een tekort waar dit niet was voorzien.

Aangezien de crediteur ook het gebruik van de door hem ingestelde bilaterale trekkingsrechten kan belemmeren door handelspolitieke maatregelen en zodoende de debiteur noodzaken multilaterale trekkingsrechten te gebruiken ter dekking van een daardoor ontstaan tekort, kan de debiteur ook in dit geval in beroep gaan bij de Organisatie.

Artikel 34

Bilaterale trekkingsrechten kunnen in de gevallen, voorzien in Bijlage D, worden herzien. Gedurende de eerste vier maanden van het verdragsjaar is de herziening mogelijk ter verbetering van een grove rekenfout in de oorspronkelijke schatting van de betalingsbalans tussen twee partijen voor het jaar 1949—1950, aangezien de bilaterale trekkingsrechten op deze schatting zijn gebaseerd. Deze herziening is, indien zij leidt tot een verlaging van een bilateraal trekkingsrecht tevens mogelijk op of na 30 Juni 1950; leidt zij tot een verhoging, dan is de herziening steeds mogelijk mits de door de crediteur ten gunste van de debiteur ingestelde bilaterale trekkingsrechten, benevens de multilaterale trekkingsrechten van de debiteur, volledig zijn gebruikt.

Tenslotte is herziening mogelijk in een aantal andere gevallen, o.a. krachtens een overeenkomst tussen partijen, of krachtens een besluit van de Raad op grond van artikel 33.

Het feit, dat het handels- en betalingsverkeer tussen partijen zich niet ontwikkelt, zoals was voorzien, kan nimmer tot herziening aanleiding geven.

Multilaterale trekkingsrechten kunnen niet worden herzien.

Artikel 35

De Organisatie zal de inzake de uitvoering van artikel 33 en 34 bevoegde organen aanwijzen.

Artikel 36

Mocht het gebruik van trekkingsrechten ondanks het bepaalde in artikel 26 tengevolge hebben, dat de betalingsmiddelen of de schuld van een debiteur ten opzichte van zijn crediteur respectievelijk zijn vermeerderd of verminderd, dan kan de Organisatie dit herstellen.

Artikel 37

De aan het einde van het verdragsjaar niet gebruikte bilaterale trekkingsrechten zullen ter beschikking van de Organisatie worden gesteld, m.a.w. de crediteur stelt zijn valuta niet meer ter beschikking van de debiteur, doch van de Organisatie, voorzover althans de daartegenover staande voorwaardelijke Amerikaanse hulp hem wordt toegewezen.

De Organisatie zal beslissen hoe deze bedragen zullen worden besteed. In bepaalde gevallen kunnen de partijen de Organisatie verzoeken een gedeelte van deze bedragen aan hen ter beschikking te stellen, o.a. ter dekking van reeds voor het einde van het verdragsjaar aangegane verplichtingen.

Artikel 38

De aan het einde van het verdragsjaar niet gebruikte multilaterale trekkingsrechten vervallen. Over de besteding van de hier tegenover-

staande Amerikaanse hulp zal de Organisatie aan de E.C.A. te zijner tijd voorstellen doen.

Artikel 39

De onder het thans vervallen verdrag van 16 October 1948 niet gebruikte trekkingsrechten kunnen onder bepaalde voorwaarden alsnog onder het nieuwe Verdrag worden gebruikt.

Artikel 40

De debiteur zal teneinde zijn multilaterale trekkingsrechten volledig vrij te kunnen gebruiken het bedrag van de in de voor het tot stand komen van dit Verdrag gesloten bilaterale overeenkomsten vastgestelde importen afkomstig van zijn crediteur kunnen verlagen, mits hij hiertoe besluit op grond van handelspolitieke overwegingen en het totaalbedrag van de verlagingen niet meer bedraagt dan een derde van de door de crediteur ten gunste van die debiteur ingestelde bilaterale trekkingsrechten.

Artikelen 41 en 42

De bijlagen van het Verdrag vormen daarvan een integrerend onderdeel. Het Verdrag moet worden bekrachtigd en wordt eerst van kracht zodra alle partijen hun bekrachtigingsoorkonden bij de Secretaris-Generaal van de Organisatie hebben neergelegd.

Artikel 43

Het Verdrag blijft van kracht tot na de voltooiing van de operaties over de maand Juni 1950 en kan op nader overeen te komen voorwaarden worden verlengd. Bij de beëindiging van het Verdrag kan een partij de instelling vragen van een commissie, welke de tengevolge van deze beëindiging noodzakelijke maatregelen tot vermindering van storingen in het handels- en betalingsverkeer moeten voorbereiden.

C. Slotbeschouwing

Uit het vorengaande blijkt, dat het onderhavige Verdrag een volgende fase vormt in de voortschrijdende ontwikkeling naar een nauwere economische samenwerking in Europa en naar een verruiming van de mogelijkheden in het internationale betalingsverkeer. Gebreken, welke voorkwamen in het vorige verdrag heeft men thans trachten te vermijden of althans te verminderen en nieuwe mogelijkheden zijn geopend. Het is daarbij een verheugend feit, dat ook ditmaal de Amerikaanse autoriteiten hun daadwerkelijke en financiële bijdrage aan het stelsel hebben willen verlenen. Als gevolg daarvan is het in het Verdrag neergelegde stelsel van intra-Europese betalingen en compensaties een reëel element in de ontwikkeling van de deelnemende landen. Met de trekkingsrechten, welke Nederland dit jaar verstrekt, verleent ons land zijn bescheiden bijdrage aan de ontwikkeling van het verkeer met de begunstigde landen. Het veel grotere trekkingsrecht, dat Nederland in het stelsel ontvangt, vormt een elementair onderdeel in de reconstructie van ons land en zijn internationale betrekkingen. Dit onderdeel is thans bovendien van betekenis in de totstandkoming van de economische Unie tussen de drie Benelux-landen.

Hoewel de ondergetekenden de betekenis van dit Verdrag niet willen verkleinen, hadden zij toch gaarne gezien, dat aan het multilaterale element meer plaats was ingeruimd ten laste van het bilaterale element, dat nog in belangrijke mate het karakter van dit Verdrag beheerst. Het mist bovendien voldoende stimulerende kracht om de deelnemende landen tot maatregelen te dwingen hun betalingsbalans in evenwicht te brengen.

Nog steeds hebben de meeste West-Europese landen niet de maximale verruiming van het onderlinge handels- en betalingsverkeer, welke ten doel wordt gesteld, kunnen bereiken. Sedert de ondertekening van het Verdrag heeft echter de Raad van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking op advies van de consultatieve groep van Ministers enkele hiervoor reeds aangeduide, verder strekkende besluiten genomen inzake de verder gaande bevrijding van het handelsverkeer. Daardoor zal het betalingsverkeer, dat in het thans vigerende Verdrag reeds ruimere mogelijkheden biedt, nieuwe mogelijkheden verkrijgen. Deze zullen worden aangegrepen en onderzocht om — wellicht na een aanvankelijke ontwikkeling in kleinere regionale groepen — zodra mogelijk in een ruimere kring van landen te worden toegepast. In de keten dezer ontwikkeling vormt het onderhavige Verdrag een nuttige schakel. Om die reden achten de ondergetekenden deelneming aan dit Verdrag in alle opzichten gewenst.

De Minister van Financiën,

P. LIEFTINCK.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

STIKKER.

De Minister van Economische Zaken a.i.,

MANSHOLT.